

תמצית דוחות כספיים 31.3.2016

 הבינלאומי

תוכן העניינים

דוח הדירקטוריון וההנהלה	
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
42	סקירת הסיכונים
73	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
74	הצהרת המנכ"ל
75	הצהרת החשבונאי הראשי
76	דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח	
175	ממשל תאגידי
183	פרטים נוספים
196	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

1	נתונים עיקריים	9
2	שערי חליפין	14
3	שוקי ההון	15
4	הרכב הרווח המימוני, נטו	16
5	ניתוח סך הרווח המימוני, נטו	17
6	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	17
7	פרטים לגבי ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי	18
8	פירוט העמלות וההכנסות האחרות	18
9	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	19
10	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	20
11	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	20
12	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	21
13	אשראי לציבור, ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות	21
14	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	22
15	החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה	22
16	הרכב תיק ניירות הערך	23
17	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	23
18	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	23
19	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות	24
20	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	24
21	ניתוח רגישות השפעת שינויים בשיעורי הרבית על תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא	25
22	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	26
23	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות	26
24	הון והלימות ההון	28
25	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות	28

26	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות	32
27	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות	32
28	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות	33
29	אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	34
30	עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל	36
31	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	45
32	הפרשה להפסדי אשראי	46
33	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	47
34	חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים	53
35	חשיפה למדינות זרות	55
36	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה	59
37	פירוט המקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה	61
38	תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית	62
39	פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר	62
40	החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית	64
41	תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון	70
42	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	70
43	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	71
44	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	72

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

7	תיאור פעילות קבוצת הבנק
9	מידע כספי תמציתי עיקרי
10	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
11	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרס 2016

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 19 במאי 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מאוחדות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), ליום 31 במרס 2016.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

קבוצת הבנק נמנית עם חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות, בתחומי מטבע חוץ, הסחר הבינלאומי, ניירות הערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון בתחום קופות הגמל וקרנות נאמנות.
- שירותי נאמנות לפרטיים ומוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

קבוצת הבנק פועלת באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), וכן את תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון. במסגרת החטיבה פועל איזור עסקים, המרכז את פעילות הסניפים העסקיים של הבנק.
- החטיבה הבנקאית המרכזת את הפעילות מול הלקוחות הפרטיים של הבנק ובכללם בנקאות פרטית ומשקי בית והעסקים הקטנים. החטיבה פועלת באמצעות 102 סניפים, כאשר בנוסף בבנק אוצר החייל פועלים 47 סניפים ובבנק מסד 22 סניפים (סך הכל 171 סניפים בקבוצה).
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח מול הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנדליות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון דלהלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-147 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 17.6%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה על שיעור של 8.5%, בהשוואה ל-7.5% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווח הקבוצה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות הרבית, נטו בסך של 82 מיליון ש"ח (18.5%).
- ירידה בהכנסות מימון שאינן מרבית בסך של 41 מיליון ש"ח, שנבעה בעיקר מירידה ברווח ממימוש אגרות חוב בסך של 45 מיליון ש"ח.
- ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 79 מיליון ש"ח. שיעור ההכנסה בגין הפסדי אשראי עומד על 0.36%, בהשוואה לשיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי של 0.07% בתקופה המקבילה אשתקד.
- קיטון בסך של 30 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות (8.4%).
- גידול בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 58 מיליון ש"ח, המוסבר מירידה חד פעמית בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בגין ישום ההסכם הקיבוצי המיוחד. בנטרול השפעה זו, חל קיטון בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 14 מיליון ש"ח (3.1%).
- ירידה בהוצאות תפעוליות ואחרות, למעט הוצאות משכורות ונלוות, בסך של 9 מיליון ש"ח.
- גידול חד פעמי בהוצאות מסים על ההכנסה בסך של 16 מיליון ש"ח, שנבע מהשפעת ירידת שיעור מס חברות על המסים הנדחים.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-1.46 ש"ח, בהשוואה ל-1.25 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-126,608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,305 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015 ו-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 5.2%-0.9%, בהתאמה.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-74,534 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70,746 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015 ו-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 5.4%-2.7%, בהתאמה.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-103,853 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97,277 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015 ו-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 6.8%-0.6%, בהתאמה.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-7,216 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,905 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015 ו-7,073 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 4.5%-2.0%, בהתאמה.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2016 עמד על שיעור של 9.92%, בהשוואה ל-9.81% בסוף שנת 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על שיעור של 12.92%, בהשוואה ל-13.26% בסוף שנת 2015.

בנוסף לבנק, מונה כיום הקבוצה שני בנקים מסחריים בישראל, המתמחים בקהלי לקוחות ייחודיים; אוצר החייל, המתמחה במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הבטחון; ומסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל. לקבוצה חברה בת בשווייץ; פיבי בנק (שווייץ), שמקום מושבה בציריך, והמתמקדת בבנקאות פרטית.

נתונים עיקריים

רווח ורווחיות			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
			31.3.15	31.3.16	שינוי
				במיליוני ש"ח	%
רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾			519	560	7.9
עמלות והכנסות אחרות			363	339	(6.6)
סך ההכנסות			882	899	1.9
מזה: עמלות			357	327	(8.4)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			12	(67)	
משכורות והוצאות נלוות			376	434	15.4
הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט משכורות והוצאות נלוות)			273	264	(3.3)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			125	147	17.6

מאזן					
			ליום	שינוי לעומת	
			31.3.16	31.3.15	31.12.15
			במיליוני ש"ח	באחוזים	
סך כל הנכסים (סך כל המאזן)			126,608	120,305	5.2
אשראי לציבור, נטו			74,534	70,746	5.4
ניירות ערך			16,599	13,614	21.9
פקדונות הציבור			103,853	97,277	6.8
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			5,697	6,106	(6.7)
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק			7,216	6,905	4.5
סיכון אשראי בעייתי			2,135	2,735	(21.9)

יחסים פיננסיים עיקריים			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		לשנה שנסתיימה ביום
			31.3.15	31.3.16	31.12.15
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך כל המאזן			5.7%	5.7%	5.6%
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור, נטו			(0.36%)	0.07%	0.02%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון			9.92%	9.49%	9.81%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון			12.92%	13.57%	13.26%
יחס מינוף ⁽²⁾			5.44%		5.43%
יחס כיסוי נדילות ⁽²⁾			105%		104%
אשראי לציבור, נטו לסך כל המאזן			58.9%	58.8%	57.8%
פקדונות הציבור לסך כל המאזן			82.0%	80.9%	82.3%
פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו			139.3%	137.5%	142.3%
הוצאות תפעוליות ואחרות לסך ההכנסות			77.6%	73.6%	77.6%
תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק			8.5%	7.5%	6.5%

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית.

(2) בהתאם להוראות בנק ישראל יחס המינוף יחס כיסוי הנדילות חושבו החל מהרבעון השני של שנת 2015. לפיכך לא מוצגים נתוני השוואה.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק שהעיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

להלן סקירה תמציתית של הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר, השלובים בפעילות הקבוצה:

1. סיכוני סייבר (כחלק מהסיכון התפעולי) הוראת ניהול בנקאי תקין 361

פוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו כאשר אירוע סייבר מוגדר כאירוע אשר במהלכו מתבצעות תקיפות מערכות המחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב, על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי. בהגדרה זו נכללים גם ניסיונות לביצוע תקיפה גם אם לא אירע נזק בפועל. לקבוצה מדיניות בתחום הסייבר הכוללת פעולות העשויות למזער פוטנציאל להתממשות סיכון מוניטין בעת קרות אירוע סייבר. בבנק קיימת מדיניות הגנת הסייבר ואסטרטגיית הגנת הסייבר.

2. סיכוני זו (כחלק מהסיכון התפעולי) - סיכון ניהול טכנולוגיות מידע - הוראת ניהול בנקאי תקין 357

החשש להתממשות סיכונים פוטנציאליים והפסד לבנק כתוצאה מפגיעה במערך ניהול טכנולוגיית המידע ובכלל זה: אי שימוש בטכנולוגיות עדכניות, מדיניות מיקור חוץ והתנהלות לקויה מול ספקים, פעילות ותחזוקת מערכות שאינה תומכת באופן נאות בפעילות העסקית (ובכך פוגעת גם בכושר התחרות של הבנק), מדיניות ניהול מלאי ציוד מחשבים ותקשורת לקויה ועוד. הבנק עוקב אחר איומים הנובעים משימוש בטכנולוגיות חדשות וזאת על מנת לחסום אפשרות לביצוע עסקאות שלא פנים מול פנים ולהימנע מהליכי זיהוי אימות ורישום הנדרשים בהתאם לחוק. המעקב מבוצע במסגרת הפורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים וקיימת מדיניות ייעודית לניהול הסיכון. במסגרת ניהול סיכון טכנולוגיות מידע נעשה שימוש במיקור חוץ. מיקור חוץ מהווה כלי אפשרי נוסף להשגת מטרותיו העיסוקיות של הבנק תוך שיפור השירות ללקוחות והקטנת הוצאות תפעוליות. בניהול הסיכון, הבנק פועל כדלקמן:

- מיקור חוץ בתחום טכנולוגיית המידע מנוהל בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 357.
 - לגבי שאר התחומים, הבנק יפעל לעניין מיקור חוץ על פי הקווים המנחים בהוראת ניהול בנקאי תקין 350.
- ככלל, במיקור חוץ, יבצע הבנק בדיקת נאותות עסקית של הספק המומלץ, כולל איתנות פיננסית, הוכחת יכולות וכישורים רלוונטיים, יפתח תכניות לניהול וניטור הסיכונים הקשורים להסדרי מיקור החוץ וכן ייצור סביבת בקרה אפקטיבית (בבנק ואצל הספק).

3. סיכון רגולטורי

סיכון רחבי המנוהל בעיקר כחלק מהסיכון המשפטי וסיכון הציות, מקורו במגבלות המוטלות על הבנק ו/או בהיערכות הנדרשת מהבנק כתוצאה משינויים והתפתחויות בחקיקה, רגולציה ובפסיקה. שינויים אשר יישומם והטמעתם עשויים לגרום לעלויות כבדות. כמו כן, רגולציה רבה המשתנה בתדירות גבוהה באופן שעלול להקשות על הוודאות המשפטית וההתמצאות בעולם הרגולטורי, הופכת את משימת ניהול הסיכונים למורכבת יותר. הסיכון מקבל ביטוי במסגרת מדיניות הסיכון המשפטי ומדיניות הציות.

חשיפה לרגולציה עתידית אפשרית, העלולה להשפיע על אסטרטגיית הבנק מנוהלת במסגרת הסיכון האסטרטגי.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה ההנהלה לדירקטוריון תכניות עבודה שנתיות ואת תקציבי הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח ויעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסיכונים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון מדי חצי שנה. התכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה, ויציבה לאורך זמן.

לבנק תכנית אסטרטגית לשנים 2018-2016 אשר אושרה על ידי הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2015. יעדי העל של התכנית הם במונחי תשואה על הון מעל רבית חסרת סיכון ויחס יעילות.

במסגרת התכנית, הבנק ימשיך במיקודיו האסטרטגיים: בנקאות פרטית, לקוחות אמידים, עסקים בינוניים-גדולים דרך מתן מענה כולל ומותאם לצרכי הלקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי; ימשיך את מיקודן של חברות הבת (אוצר החייל ומסד) והחברות שמוזגו (יובנק ופאג'') בנישות הפעילות הייחודיות להן, ובעיקר בקידום תחום הקמעונאות והעסקים הקטנים; ישמור על מובילותו בשוק ההון; יוביל מהלכי התייעלות בהוצאות תוך ייעול מצבת כח אדם, שיפור תהליכים, המשך התייעלות ברשת הסינוף ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה; ויחזק תרבות מכוונת ביצועים ומדידה בקבוצה.

הבנק בוחן, כאמור, מדי חצי שנה את התכנית בהתייחס לסביבה המאקרו כלכלית, להתפתחויות התחרותיות במשק, לסביבה הרגולטורית, להתפתחויות הטכנולוגיות ולשינויים התכופים בסביבת הדיגיטל והסייבר וכן לשינויים שחלים בקבוצת הבנק, ומעדכן במידת הצורך את התכניות והמהלכים הנובעים מהתכנית האסטרטגית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
15	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
30	מגזרי פעילות פיקוחיים
39	חברות מוחזקות עיקריות

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ההתפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו מעידים כי המשק מוסיף לצמוח גם ברבעון הראשון של שנת 2016 בקצב המתון שאפיין אותו בשנים האחרונות. הנתונים שפורסמו מצביעים על צמיחה מתונה הנובעת בעיקר מגידול בצריכה הפרטית כשהייצוא ממשיך בירידה חדה בשיעור של 4.6%.

על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש אפריל 2016, במחצית השנייה של שנת 2015 צמח המשק ב-2.2% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 2.7% במחצית הראשונה של השנה ו-2.6% במחצית השנייה של שנת 2014.

המדד המשולב של בנק ישראל מצביע על האטה מסוימת, כאשר ברבעון הראשון של שנת 2016 עלה בממוצע ב-0.7%, לעומת עלייה של 0.9% ברבעון האחרון של שנת 2015 ו-0.8% ברבעון הראשון של 2015.

חטיבת המחקר של בנק ישראל הותירה בחודש מרס 2016 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 על 2.8%, בדומה לקצב שנרשם במהלך השנתיים האחרונות והורידה את תחזית הצמיחה לשנת 2017 ל-3.0% לעומת 3.1% בתחזית הקודמת בחודש דצמבר 2015, בעיקר עקב הפחתת התחזיות לגבי היצוא למדינות ה-OECD המהוות יעד עיקרי של השוק הישראלי.

במהלך חודש אפריל, חברת דירוג Fitch העלתה את תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ לחיובית ואישררה אותו ברמה של A. עידכון התחזית כלפי מעלה נובע מהתחזקות נוספת בחשבונות החיצוניים של ישראל (עודף בחשבון השוטף שהתרחב ועלייה ביתרות המט"ח של בנק ישראל) והשיפור בהפחתת יחס החוב הציבורי לתוצר.

תקציב המדינה

ברבעון הראשון של השנה חל גידול בעודף הפעילות התקציבית של הממשלה שהסתכם בכ-1 מיליארד ש"ח, לעומת עודף בסך 0.5 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לכל שנת 2016 עומד על 35 מיליארד ש"ח, שהם 2.9% מהתמ"ג, כאשר ב-12 החודשים האחרונים (אפריל 2015 - מרס 2016) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.1% מהתמ"ג בלבד. הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-10.6% והוצאות מערכת הביטחון עלו ב-2.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, על רקע העובדה שבמרבית שנת 2015 פעלה הממשלה ללא תקציב מאושר.

גביית המסים בחודשים ינואר-מרס 2016 הסתכמה ב-72.6 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 4.6%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ועלייה ריאלית של כ-5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

השיפור בגביית המסים חל על אף שבתחילת חודש ינואר 2016 הוחלט על הפחתת שיעור מס החברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק ממשיכה להיות נמוכה באופן יחסי. מדד המחירים לצרכן ירד ברבעון הראשון של שנת 2016 ב-1%, כאשר עיקר הירידה נרשמה בסעיפי הלבשה והנעלה - 9.7%, ירקות ופירות - 5.7% ותחבורה ותקשורת - 2.6%. ב-12 החודשים האחרונים נרשמה אינפלציה שלילית בשיעור של 0.7%, על רקע הירידה החדה במחירי האנרגיה והפחתות המחירים היזומות (מחירי המים, התחבורה הציבורית ותעריפי ביטוח החובה לרכב). ללא השפעות אלו, נרשמה אינפלציה חיובית של 0.7%, נמוך מהרף התחתון של יעד האינפלציה השנתי שנקבע על ידי בנק ישראל.

חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש מרס 2016, כי בשנת 2016 האינפלציה תעמוד על שיעור נמוך של 0.2%, בעיקר על רקע ירידות המחירים בעולם (במיוחד מחירי האנרגיה) והוזלות המחירים החד פעמיים, כאמור וכן סביבת מחירי יבוא נמוכה. בשנת 2017

האינפלציה צפויה לעלות בהדרגה עד לרמה שנתית של 1.4% (תחום היעד), בעיקר על רקע דעיכת ההשפעה הממתנת של הירידה שנרשמה במחירי האנרגיה, עלייה הדרגתית של האינפלציה הצפויה בעולם, חוסן בשוק העבודה ושיפור בפעילות הריאלית. ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים הקרובים עדיין נמוכות ועומדות על שיעור של 0.1%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, נרשמה יציבות במחירי הדירות בחודשים ינואר - פברואר 2016. מחירי הדירות בחודשים אלו עלו ב-0.1%, כאשר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש פברואר עלו המחירים ב-7.2%. בשנת 2015 הוחל בבנייתן של 47,750 דירות חדשות (עלייה של כ-3.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) ונסתיימה בנייתן של 43,400 דירות (ירידה של כ-2.8%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). היקף התחלות הבנייה מלמד כי גמר הבנייה צפוי להישאר ברמה גבוהה יחסית גם ברבעונים הבאים. בביקוש לדירות, בחודשים ינואר - פברואר 2016 נרשמה יציבות בביקוש לדירות ונמכרו כ-5,340 דירות חדשות, עלייה של כ-0.4% בלבד בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בחודש מרס 2016 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של כ-5.3 מיליארד ש"ח, לאחר סך של כ-4.9 מיליארד ש"ח שניטלו בחודש בפברואר וכ-4.8 מיליארד ש"ח בחודש ינואר. היקף המשכנתאות ב-12 החודשים האחרונים עמד על כ-65 מיליארד ש"ח, ממוצע חודשי של כ-5.4 מיליארד ש"ח.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ממשיכים להיות חיוביים ויציבים. שיעור האבטלה בחודש מרס 2016 (בקרב גילאי 15 ומעלה) עמד על 5.3%, בדומה לרבעונים הרביעי והשלישי של שנת 2015. במקביל, בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) נרשמה יציבות בשיעור הבלתי מועסקים שנותר נמוך יחסית ועמד ברבעון הראשון של שנת 2016 על 4.5%, בדומה לרבעון הרביעי של שנת 2015.

שער החליפין

ברבעון הראשון של שנת 2016 נחלש שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 3.5%. לעומת זאת, שער החליפין של השקל מול האירו התחזק בשיעור של 0.9%. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2016 רכש בנק ישראל כ-1 מיליארד דולר (מזה כ-0.6 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש נובמבר 2015 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 1.8 מיליארד דולר בשנת 2016.

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
רבעון ראשון 2015	רבעון ראשון 2016	31.3.15	31.12.15	31.3.16	
2.3%	(3.5%)	3.98	3.90	3.77	דולר
(9.5%)	0.9%	4.27	4.25	4.29	אירו

רביית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הרבית לחודש מרס, לרמה של 0.1%. ההחלטה היתה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך מרכז היעד. מאז הרבית נותרה יציבה, זאת על רקע האינפלציה הנמוכה. הוועדה העריכה כי המדיניות המוניתרית תיוותר מרחיבה למשך זמן רב. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה כי רבית בנק ישראל צפויה להיוותר ברמתה הנוכחית בכל שנת 2016 ולעלות בהדרגה רק החל מהרבעון השני של שנת 2017.

הסביבה הגלובלית

מגמת ההתמתנות בפעילות הכלכלית העולמית נמשכת, במיוחד במדינות המתפתחות וביפן. במקביל, המדיניות המוניטרית של הבנקים המרכזיים העיקריים ממשיכה להיות מרחיבה.

תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2016, עודכנה בחודש אפריל 2016 כלפי מטה מ-3.4% ל-3.2%. הירידה בתחזית הצמיחה העולמית נובעת בעיקר בשל חולשה בכלכלה העולמית, ירידה בהיקפי הסחר ומחירי הנפט הנמוכים. גם לשנת 2017 הופחתה התחזית מ-3.6% ל-3.5%. קרן המטבע צופה, שההתאוששות הגלובלית תימשך גם בשנת 2017 ובשנים שאחריה, וכי מנוע הצמיחה העיקרי יהיו השווקים המתעוררים והמדינות המתפתחות.

בארה"ב מסתמנת האטה משמעותית בקצב הצמיחה של הצריכה הפרטית ברבעון הראשון של השנה. אומדן השינוי הצפוי בתמ"ג עודכן כלפי מטה באופן חד ל-0.3% בלבד, על רקע נתוני מאקרו מאכזבים. המדדים המקדימים (בין היתר, נתוני דוח התעסוקה, שיעור האבטלה) שפורסמו מעידים על שיפור לקראת הרבעון השני. באירופה, נתוני הפעילות ממשיכים להעיד על צמיחה מתונה הנובעת בעיקר מהצריכה הפרטית, כאשר הסביבה האינפלציונית נותרה נמוכה והאירו ממשיך להתחזק על אף צעדי ההרחבה האגרסיביים של הבנק המרכזי. בסין, קצב הצמיחה ממשיך להיות נמוך יחסית.

בחודש דצמבר 2015 הודיע הפד בארה"ב על העלאת הרבית ב-0.25% לראשונה, לאחר שבע שנים בהן היתה סביבת רבית אפסית. נוכח נתוני המאקרו החלשים, עודכנה תחזית העלאות הרבית של הפד בחודש מרס ל-2 העלאות רבית במהלך שנת 2016, לעומת תחזית קודמת של 4 העלאות במהלך שנת 2016. באירופה, ה-ECB הוריד בחודש מרס 2016 את הרבית בשיעור של 0.1% לרמה שלילית של 0.4%, ובמקביל הודיע על העלאת היקף רכישות האג"ח החודשיות ב-20 מיליארד אירו, להיקף כולל של 80 מיליארד אירו מידי חודש.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, ברבעון הראשון של שנת 2016 ירד מדד ת"א 100 בכ-4.9% ומדד ת"א 25 ירד בכ-5.1%. מדד האג"ח הממשלתי הכולל עלה בשיעור של 1.4%.

מחזורי המסחר של המניות והמזרים הכלולים במדדי ת"א 25 ות"א 100 עלו ברבעון הראשון של שנת 2016 בשיעור של כ-4.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, במקביל לירידה במחזורי המסחר של אגרות החוב בשיעור של כ-10.3%.

שיעור השינוי		מחזורי מסחר יומיים ממוצעים	
ב-%		במיליוני ש"ח	
רבעון ראשון 2016	רבעון ראשון 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון ראשון 2015
מדד ת"א 25	(5.12%)	722	687
מדד ת"א 100	(4.93%)	924	884
מדד אג"ח כללי	1.43%	4,289	4,784

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך הרבעון הראשון של שנת 2016 חלה עלייה של כ-19%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נרשם הן במניות והמזרים, הן באג"ח הממשלתי והן באג"ח הקונצרני.

היקף גיוסי ההון		
במיליוני ש"ח		
	רבעון ראשון 2015	רבעון ראשון 2016
מניות והמזרים	2,098	2,546
אג"ח ממשלתי	10,355	13,984
אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)	18,073	19,912
סה"כ	30,526	36,442

מדד ה-S&P-500 עלה בכ-0.8% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2016. באירופה, ירד מדד היורוסטוק-600 בכ-7.7% ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ-5.4%.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-147 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 17.6%.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-1.46 ש"ח, בהשוואה ל-1.25 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה בתקופה ינואר-מרס 2016 על שיעור של 8.5%, בהשוואה ל-7.5% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הרבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מרבית. הכנסות המימון שאינן מרבית כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה, למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	2015	2016	
				רבעון רביעי	רבעון ראשון	
					במיליוני ש"ח	
382	730	621	527		547	הכנסות רבית
(62)	217	124	28		21	הוצאות (הכנסות) רבית
444	513	497	499		526	הכנסות רבית, נטו
75	28	14	32		34	הכנסות מימון שאינן מרבית
519	541	511	531		560	סך הרווח המימוני, נטו

להלן ניתוח של סך הרווח המימוני, נטו

2015				2016	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
470	499	500	507	540	רווח מפעילות שוטפת
(17)	18	9	10	(2)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
54	-	23	7	13	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
-	-	(37)	-	-	רווחים מהשקעות במניות:
12	24	16	7	9	הוצאה בגין פסק דין מתביעה משפטית
519	541	511	531	560	אחר
					רווח מימוני, נטו

הגידול ברווח מפעילות שוטפת בהשוואה לרבעון הראשון של שנת 2015 מוסבר בחלקו מגידול ביתרות המאזניות הממוצעות ובחלקו מרבית בגין שנים קודמות.

לפירוט ההתפלגות של הרווח המימוני נטו לפי מגזרי פעילות ראה פרק מגזרי פעילות להלן.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2016	
באחוזים		
1.48	1.95	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
(0.34)	0.11	שיעור ההוצאה (ההכנסה) על התחייבויות נושאות רבית
1.82	1.84	פער הרבית הכולל
1.72	1.88	יחס בין הכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית, ראה **נספח 1** לפרק ממשל תאגידי.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-67 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות ברבעון הראשון של השנה נרשמו עקב קיטון בהפרשה הקבוצתית.

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור עמד על שיעור שלילי של 0.36%, בהשוואה לשיעור חיובי של 0.07% בתקופה המקבילה אשתקד ו-0.02% בשנת 2015 כולה.

להלן פרטים לגבי ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
6	(78)	הוצאה (הכנסה) בגין אשראי מסחרי
1	3	הוצאה בגין אשראי לדיור
5	8	הוצאה בגין אשראי פרטי אחר
12	(67)	סך הכל הוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-339 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-363 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.6%.

להלן פירוט של העמלות וההכנסות האחרות:

שינוי משלושת החודשים שנשתיים ביום		לשלושת החודשים שנשתיים ביום			
31.3.15	31.12.15	31.3.15	31.12.15	31.3.16	
%-ב		במיליוני ש"ח			
עמלות:					
(7.5)	(6.1)	67	66	62	ניהול חשבון
4.2	(7.4)	24	27	25	כרטיסי אשראי
(9.8)	2.8	123	108	111	פעילות בניירות ערך
(14.3)	(5.3)	21	19	18	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
(14.8)	(14.8)	27	27	23	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
(12.5)	(12.5)	8	8	7	טיפול באשראי
(13.5)	(5.9)	37	34	32	הפרשי המרה
-	7.1	15	14	15	פעילות סחר חוץ
(5.3)	(5.3)	19	19	18	עמלות מעסקי מימון
-	6.7	16	15	16	עמלות אחרות
(8.4)	(3.0)	357	337	327	סך כל העמלות
		6	1	12	הכנסות אחרות
(6.6)	0.3	363	338	339	סך הכל עמלות והכנסות אחרות

העמלות הסתכמו ב-327 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-357 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

כ-19 מיליון ש"ח מהירידה מוסבר מקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות בשוקי ההון.

ההכנסות האחרות הסתכמו ב-12 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מרווח מממוש נכסים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-698 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-649 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.6%.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

שינוי משלושת החודשים שנסתיימו ביום		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום			
31.3.15	31.12.15	31.3.15	31.12.15	31.3.16	
ב-%		במיליון ש"ח			
15.4	2.4	376	424	434	משכורות והוצאות נלוות
(1.9)	1.0	108	105	106	אחזקה ופחת בניינים וציוד
-	(3.1)	31	32	31	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
(5.2)	(8.6)	134	139	127	הוצאות אחרות
7.6	(0.3)	649	700	698	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ב-434 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-376 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.4%, המוסבר, בעיקר, מירידה חד פעמית בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד הנובע מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד. בנטרול השפעה זו חלה ירידה בסך של 14 מיליון ש"ח הנובעת, בין היתר, מצמצום מצבת העובדים בקבוצה.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב-106 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-108 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו ב-31 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה המיוחס לקשרי לקוחות הכלולה בסעיף זה הסתכמה ב-11 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה אינה הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה ולפיכך, מקטינה את הרווח לתקופה במלוא סכום ההפחתה.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה ב-118 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-94 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-44.0%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 35.9%. שיעור המס האפקטיבי הושפע בעיקר מהוצאות לא מוכרות, שמהוות ברובן הפחתות נכסים בלתי מוחשיים ומהשינוי במסים הנדחים, כאמור להלן.

ביום 4 בינואר אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. לאור שינוי החקיקה האמור, שיעור המס הסטטוטורי משנת 2016 עומד על 35.89%. השפעת השינוי הינה גידול חד פעמי בסך של 16 מיליון ש"ח בהוצאות המסים על ההכנסה.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-10 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-134 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח הנקי לרבעון המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 147 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת ניירות ערך זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 12 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 25 מיליון ש"ח שנבע בעיקר מירידת רבית ההיוון על ההתחייבויות האקטואריות.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-126,608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,305 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015 ול-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 5.2% ו-0.9% בהתאמה.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31.12.15	31.3.16	
ב- %		במיליוני ש"ח	
2.7	72,555	74,534	אשראי לציבור, נטו
1.0	16,439	16,599	ניירות ערך
(4.5)	30,727	29,336	מזומנים ופקדונות בבנקים
(1.9)	1,229	1,206	בנינים וציוד
0.6	103,262	103,853	פקדונות הציבור
3.8	1,565	1,624	פקדונות מבנקים
(2.8)	5,862	5,697	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.0	7,073	7,216	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31.12.15	31.3.16	
ב- %		במיליוני ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
105.4	130	267	אשראי תעודות
3.9	7,473	7,761	ערבויות והתחייבויות אחרות
2.9	32,967	33,926	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
(11.7)	12,400	10,948	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(9.8)	6,619	5,971	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
27.1	4,268	5,426	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
0.7	63,857	64,299	סך הכל
			מכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב):
(2.4)	19,274	18,808	חוזי רבית
(4.6)	79,514	75,896	חוזי מטבע חוץ
(22.4)	104,863	81,372	חוזים בגין מניות
48.3	329	488	חוזי סחורות ואחרים
(13.4)	203,980	176,564	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-74,534 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 2.7%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום		יתרה ליום			
31.12.15	31.3.16	השינוי	31.12.15	31.3.16	
%	%	במיליון ש"ח	במיליון ש"ח		
					מטבע ישראלי
77.1	77.0	2.7	55,908	57,394	- לא צמוד
14.7	14.8	3.0	10,700	11,016	- צמוד למדד
7.3	7.4	4.4	5,316	5,549	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
0.9	0.8	(8.9)	631	575	פריטים לא כספיים
100.0	100.0	2.7	72,555	74,534	סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו, לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות:

יתרה ליום			
31.12.15	31.3.16	השינוי	
במיליון ש"ח	במיליון ש"ח	ב-%	
16,971	18,163	7.0	מגזר עסקים גדולים
3,987	4,200	5.3	מגזר עסקים בינוניים
14,215	14,234	0.1	מגזר עסקים קטנים וזעירים
37,321	37,975	1.8	מגזר משקי בית
104	111	6.7	מגזר בנקאות פרטית
781	638	(18.3)	גופים מוסדיים
73,379	75,321	2.6	סך הכל
13,621	13,801		מזה אשראי צרכני ללא הלוואות לדיר וקרטיסי אשראי:
31	40		מגזר משקי בית
13,652	13,841	1.4	מגזר הבנקאות הפרטית
			סך הכל
20,749	21,278		הלוואות לדיר בישראל:
20,749	21,278	2.5	מגזר משקי בית
			סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 במרס 2016 ב-110,010 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-108,451 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ענף משק	ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 במרס 2016		
	סיכון האשראי הכולל לציבור	סיכון האשראי	חלק הענף מסך	סיכון האשראי הכולל לציבור	סיכון האשראי	חלק הענף מסך
	במיליוני ש"ח	%	%	במיליוני ש"ח	%	%
שירותים פיננסיים (כולל חברות אחזקה)	14,731	13.6	0.1	15,052	13.1	5.5
בניין ונדל"ן	10,904	10.1	(0.3)	8,835	8.0	1.6
תעשייה	2,512	2.2	4.1	49,441	45.2	0.9
מסחר	8,535	7.8	1.1	110,010	100.0	1.4
מידע ותקשורת						
לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור						
אחרים						
סך הכל						

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

לווה מספר	ענף משק	ליום 31 במרס 2016			
		סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים
		במיליוני ש"ח			
1.	שירותים פיננסיים	1,573	200	1,773	745
2.	שירותים פיננסיים	910	5	915	64
3.	אספקת חשמל ומים	548	19	567	212
4.	מסחר	312	184	496	496
5.	שירותים פיננסיים	458	-	458	-
6.	תעשייה	433	-	433	-

לווה מספר	ענף משק	ליום 31 בדצמבר 2015			
		סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים
		במיליוני ש"ח			
1.	שירותים פיננסיים	1,238	316	1,554	681
2.	שירותים פיננסיים	999	3	1,002	106
3.	אספקת חשמל ומים	534	19	553	199
4.	שירותים פיננסיים	236	307	543	273
5.	מסחר	450	5	455	455
6.	תעשייה	449	-	449	-

* כולל אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבוניות נטו, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ב-16,599 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,439 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 1.0%.

להלן הרכב התיק:

יתרה ליום		חלק מסך ניירות הערך		
31.12.15	31.3.16	31.12.15	31.3.16	
במיליוני ש"ח		%		
11,637	11,936	70.8	71.9	אגרות חוב ממשלתיות
2,368	2,408	14.4	14.5	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
1,490	1,224	9.0	7.4	קונצרני ומגובי נכסים
683	814	4.2	4.9	קונצרני ומגובי נכסים בערבות ממשלות
261	217	1.6	1.3	מניות ⁽²⁾
16,439	16,599	100.0	100.0	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח בבעלות ובערבות ממשלות זרות בסך של 515 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 98 מיליון ש"ח).

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 114 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 12 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך 56 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך 29 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 115 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 19 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך 57 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך של 64 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

יתרה ליום		חלק המגזר מסך ניירות הערך		
31.12.15	31.3.16	31.12.15	31.3.16	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
6,915	7,023	1.6	108	מטבע ישראלי
1,655	1,704	3.0	49	- לא צמוד
7,608	7,655	0.6	47	- צמוד למדד
261	217	(16.9)	(44)	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
16,439	16,599	1.0	160	פריטים לא כספיים
				סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 31 במרס 2016:

מחיר מצוטט בשוק פעיל	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל	
במיליוני ש"ח				
77	12	128	217	מניות וקרנות השקעה פרטיות
7,357	-	-	7,357	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
1,051	319	-	1,370	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
3	7,077	-	7,080	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות נכסים
-	562	-	562	אגרות חוב מגובות משכנתא (MBS)
-	-	13	13	אחרים (מובנים ומובנים מבוססי אשראי)
8,488	7,970	141	16,599	סך הכל
51.1	48.1	0.8	100.0	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31.12.15	31.3.16	
במיליוני ש"ח		
1,617	2,033	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 31.3.16 - 1,836 מיליון ש"ח; 31.12.15 - 1,377 מיליון ש"ח)
3,672	3,132	ארצות הברית
150	164	צרפת
247	273	בריטניה
343	559	אירופה - אחרים * (31.3.16 - 6 מדינות; 31.12.15 - 5 מדינות)
275	206	אוסטרליה
14	52	קנדה
158	134	גרמניה
288	239	הולנד
322	288	המזרח הרחוק, וניו זילנד* ואחרים (31.3.16 - 5 מדינות; 31.12.15 - 6 מדינות)
7,086	7,080	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.
 * במדינות אלו אין מדינה שיתרת אגרות החוב שלה עולה על 2% מסך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק לאותו מועד. לפרטים בדבר חשיפה כוללת למדינות זרות בכללן ספרד ואירלנד, ראה פרק ניהול סיכונים אשראי להלן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31.12.15	31.3.16	
במיליוני ש"ח		
77	69	שירותים פיננסיים
527	429	בנקים
119	115	תעשייה
*520	*518	חשמל ומים
198	167	בניה ונדל"ן
41	39	תקשורת ושירותי מחשב
41	18	מסחר
-	4	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
11	11	שירותים ציבוריים
21	-	תחבורה
1,555	1,370	סך הכל

* כולל סך של 355 מיליון ש"ח בערבות ממשלת ישראל (31.12.15 - 354 מיליון ש"ח).

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות נכסים** - מסתכמות ב-7,080 מיליון ש"ח (1,880 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך 2,305 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן, נסחרות בחו"ל בסך 196 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך 1,837 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך 2,742 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-89% בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-28% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד שאיננו ממשלה אינה עולה על 3% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-2.1 שנים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-24 מיליון ש"ח (כ-6 מיליון דולר), בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2015.
- **אגרות חוב מגובות במשכנתאות (MBS - Mortgage Backed Securities)** - מסתכמות ב-562 מיליון ש"ח (149 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב. מתוכן אגרות חוב בסך 459 מיליון ש"ח (122 מיליון דולר) הונפקו על ידי חברה בבעלות מלאה של ממשלת ארה"ב (Ginnie Mae) והיתרה בסך של כ-103 מיליון ש"ח (27 מיליון דולר) הונפקה על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב Freddie Mac-I Fannie Mae.

להלן ניתוח רגישות ליום 31 במרס 2016 של השפעת שינויים בשערי הרבית על קצב הפרעונות המוקדמים והשווי ההוגן של תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא (כולל גידור כלכלי של עסקאות החלפת רבית):

שינוי בקצב הפרעונות המוקדמים	שינוי בשווי ההוגן	
		בנקודות אחוז
(12.3)	(2.7)	עלייה של 100 נקודות בסיס
16.6	-	ירידה של 100 נקודות בסיס

סיכון הרבית הגלום בתיק מנוהל באופן שוטף על ידי גידור כלכלי.

- **קרנות השקעה פרטיות** - ההשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-114 מיליון ש"ח (30 מיליון דולר). יתרת ההתחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-65 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2016.

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת, ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-13 מיליון ש"ח.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-29,336 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30,727 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 4.5%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-103,853 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 0.6%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31.12.15	31.3.16	השינוי		31.12.15	31.3.16
%	%	%	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
68.2	71.2	5.1	3,592	70,392	73,984
6.9	6.0	(12.0)	(851)	7,095	6,244
24.3	22.2	(8.3)	(2,095)	25,135	23,040
0.6	0.6	(8.6)	(55)	640	585
100.0	100.0	0.6	591	103,262	103,853

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

יתרה ליום			
השינוי	31.12.15	31.3.16	
ב-%		במיליוני ש"ח	
4.2	10,842	11,292	מגזר עסקים גדולים
(1.4)	4,973	4,902	מגזר עסקים בינוניים
(9.3)	16,800	15,236	מגזר עסקים קטנים וזעירים
2.7	41,725	42,849	מגזר משקי בית
0.6	8,482	8,536	מגזר בנקאות פרטית
2.9	20,440	21,038	גופים מוסדיים
0.6	103,262	103,853	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיק ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2016 עמד על 238 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-246 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-5,697 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,862 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. קיטון בשיעור של 2.8%.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2016 ב-7,216 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,073 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 2.0%.
לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

ביום 30 במאי 2013 פירסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות ההון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.
2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח, כך שיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 31 במרס 2016 לא יפחת מ-9.14% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש לא יפחת מ-12.64%. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

במסגרת תהליך ה-ICAAP נקבעו על ידי הדירקטוריון יעדי ההון המינימאליים בהתייחס להון עצמי רובד 1 ולהון הכולל במצב עסקים רגיל ובמצב קיצון. יעדי ההון נקבעו, בין היתר, לאור האמור לעיל ולאור ממצאי ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2015. יעדי ההון המינימאליים הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.30% ויחס ההון הכולל נקבע הדרגתית והוא לא יפחת מ-12.70% עד ליום 30 ביוני 2016 ולא יפחת מ-12.73% עד ליום 31 בדצמבר 2016.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 60%.

יישום ההוראות

כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את ההוראות באזל 3 החל מיום 1 בינואר 2014. במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, שוק ותפעולי. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2015 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע בכל אחת מחברות הבנות הבנקאיות בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של כל חברה בת. חברות הבת ביצעו את תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2014 וצפויות לסיים את התהליך לנתוני ה-31 בדצמבר 2015, עד סוף הרבעון השני של שנת 2016.

יתרה ליום		
31.12.15	31.3.16	
7,349	7,432	1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,580	2,247	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
9,929	9,679	הון רובד 2
		סך כל ההון הכולל
67,766	67,942	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
995	880	סיכון אשראי
6,141	6,110	סיכון שוק
74,902	74,932	סיכון תפעולי
		סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
9.81%	9.92%	3. יחס ההון לרכיבי סיכון
13.26%	12.92%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.10%	9.14%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.60%	12.64%	יחד הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2016 עמד על 9.92%, בהשוואה ל-9.81% ליום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2016 עמד על 12.92%, בהשוואה ל-13.26% ליום 31 בדצמבר 2015.

ההון הכולל ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-9,679 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,929 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015. הקיטון בבסיס ההון נבע בעיקר מקיטון בסך של 247 מיליון ש"ח במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי, קיטון זה קוזז בחלקו מהרווח לרבעון בסך של 147 מיליון ש"ח. נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-74,932 מיליון ש"ח בהשוואה ל-74,902 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

2015 בדצמבר 31	2016 במרס 31	
	באחוזים	
9.83	10.96	חברות בת משמעותיות
13.25	14.39	בנק אוצר החייל בע"מ
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.76	13.76	בנק מסד בע"מ
15.01	14.94	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. יחס המינוף ליום 31 במרס 2016 עומד על 5.44%.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 9 ביוני 2015, החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד העדכנית, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

מובהר בזאת כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 7.35' לדוחות הכספיים לשנת 2015.

מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 7 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

ב. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליון ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליון ש"ח וקטן מ- 50 מיליון ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליון ש"ח וקטן מ- 250 מיליון ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליון ש"ח.
- **מגזר ניהול פיננסי** - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך; פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות; פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים; אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- **מגזר אחר** - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.
- **נכסים בניהול** - לרבות נכסי קופות גמל, קרנות נאמנות, קרנות השתלמות, ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת גבייה.

העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות רבית נטו - כוללות את:
 - המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
 - רבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשוייכים לכל מגזר).
 - מגזרי הלקוחות מחויבים בעלויות המימון העודפות (מעבר לעלות גיוס המקורות) של שטרי ההון המיוחסים למגזר.
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
 - הכנסות שאינן מרבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מרבית וההכנסות האחרות, הנובעות

מפעילות לקוחותיו.

- הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות מממן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
- רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנה שליטה - זקיפת חלק ברווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה במגזרי הפעילות השונים, הוקצה על פי יחס הרווח נטו של חברות הבת בהן יש זכויות שאינן מקנות שליטה, כפי שרווח זה שויך למגזרי הפעילות השונים.
- תשואה להון - מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. ההון המוקצה למגזר כולל את ההון הנדרש בגין סיכונים אשראי ובגין הסיכון התפעולי.

מידע צופה פני עתיד

במסגרת ההתייחסות להלן מובאים, בין היתר, צפי וכוונות הכוללים גם מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים בבנק לתאריך הדוח וכולל הערכות של הבנק או כוונותיו, נכון לתאריך הדוח.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיימו ביום			
31.3.15	31.3.16	השינוי	31.3.15	31.3.16	
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח		
13.4	11.7	(11.0)	118	105	מגזר עסקים גדולים
5.1	4.7	(6.7)	45	42	מגזר עסקים בינוניים
24.4	23.1	(3.3)	215	208	מגזר עסקים קטנים וזעירים
39.2	44.6	15.9	346	401	מגזר משקי בית
3.5	3.1	(9.7)	31	28	מגזר בנקאות פרטית
6.3	5.9	(5.4)	56	53	גופים מוסדיים
8.1	6.9	(12.7)	71	62	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	1.9	882	899	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיימו ביום		
31.3.15	31.3.16	
במיליוני ש"ח		
21	49	מגזר עסקים גדולים
16	10	מגזר עסקים בינוניים
39	43	מגזר עסקים קטנים וזעירים
(4)	4	מגזר משקי בית
5	5	מגזר בנקאות פרטית
11	9	גופים מוסדיים
37	27	מגזר ניהול פיננסי
125	147	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

סך כל הנכסים					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום					
31.3.15	31.3.16	השיוני	31.3.15	31.3.16	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
14.5	14.0	4.3	17,142	17,874	מגזר עסקים גדולים
3.3	3.2	3.7	3,931	4,078	מגזר עסקים בינוניים
11.6	11.1	2.5	13,744	14,086	מגזר עסקים קטנים וזעירים
29.1	29.4	8.7	34,344	37,337	מגזר משקי בית
0.1	0.1	(28.5)	130	93	מגזר בנקאות פרטית
0.6	0.5	(0.9)	686	680	גופים מוסדיים
40.8	41.7	9.9	48,194	52,964	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	7.6	118,171	127,112	סך הכל

סך כל ההתחייבויות					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום					
31.3.15	31.3.16	השיוני	31.3.15	31.3.16	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
9.5	8.3	(5.6)	10,549	9,954	מגזר עסקים גדולים
4.0	4.1	8.6	4,481	4,866	מגזר עסקים בינוניים
14.5	14.0	4.0	16,101	16,751	מגזר עסקים קטנים וזעירים
34.5	36.1	13.2	38,169	43,208	מגזר משקי בית
6.5	7.3	20.6	7,261	8,760	מגזר בנקאות פרטית
17.8	18.3	11.0	19,799	21,979	גופים מוסדיים
13.2	11.9	(2.4)	14,610	14,253	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	7.9	110,970	119,771	סך הכל

* היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הלקוחות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2016								
מגזר משקי בית					מגזר בנקאות פרטית			
לדיוור	הלוואות	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	לדיוור	הלוואות	כרטיסי אשראי	אחר
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח								
55	5	199	259	-	-	1	1	260
-	-	6	6	-	-	2	2	8
הכנסות רבית מחיצוניים								
הוצאות רבית מחיצוניים								
הכנסות רבית, נטו								
55	5	193	253	-	-	(1)	(1)	252
(13)	(1)	16	2	-	-	7	7	9
- מחיצוניים								
- בינמגדרי								
42	4	209	255	-	-	6	6	261
2	21	123	146	-	-	14	14	160
סך הכנסות רבית, נטו								
הכנסות שאינן מרבית								
סך הכנסות								
44	25	332	401	-	-	20	20	421
2	-	11	13	-	-	(1)	(1)	12
33	15	322	370	-	-	13	13	383
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי								
הוצאות תפעוליות ואחרות								
9	10	(1)	18	-	-	8	8	26
3	4	(1)	6	-	-	3	3	9
רווח לפני מסים								
הפרשה למסים על הרווח								
רווח נקי:								
6	6	-	12	-	-	5	5	17
-	-	(8)	(8)	-	-	-	-	(8)
6	6	(8)	4	-	-	5	5	9
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק								
20,880	2,848	13,609	37,337	-	-	22	52	37,389
21,278	2,896	13,801	37,975	-	-	40	68	38,043
21	-	79	100	-	-	-	-	100
179	-	32	211	-	-	-	-	211
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח								
יתרת חובות פגומים								
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום								
-	-	-	43,208	-	-	7,930	7,930	51,138
-	-	-	42,849	-	-	7,752	7,752	50,601
12,341	2,946	11,441	26,728	-	-	140	159	26,887
12,516	2,952	10,405	25,873	-	-	182	200	26,073
-	-	-	35,275	-	-	13,421	13,421	48,696
יתרת ממוצעת של נכסים (*)								
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח								
יתרת ממוצעת של נכסי סיכון								
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח								
יתרת ממוצעת של נכסים בניהול								
פיצול הכנסות רבית נטו								
46	4	185	235	-	-	-	-	235
- מרווח מפעילות מתן אשראי								
-	-	27	27	-	-	6	6	33
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות								
(4)	-	(3)	(7)	-	-	-	-	(7)
- אחר								
42	4	209	255	-	-	6	6	261
סך הכל הכנסות רבית, נטו								

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2015									
מגזר בנקאות פרטית					מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח									
121	1	1	-	-	120	128	5	(13)	הכנסות (הוצאות) רבית מחיצוניים
(14)	(1)	(1)	-	-	(13)	(14)	1	-	הוצאות (הכנסות) רבית מחיצוניים
135	2	2	-	-	133	142	4	(13)	הכנסות רבית, נטו
58	2	2	-	-	56	7	(1)	50	- מחיצוניים
193	4	4	-	-	189	149	3	37	- בינגדרי
172	15	15	-	-	157	133	21	3	סך הכנסות רבית, נטו
365	19	19	-	-	346	282	24	40	הכנסות שאינן מרבית
10	-	-	-	-	10	9	-	1	סך הכנסות
354	13	13	-	-	341	293	15	33	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1	6	6	-	-	(5)	(20)	9	6	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	2	2	-	-	(2)	(5)	2	1	רווח (הפסד) לפני מסים
									הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
									רווח (הפסד) נקי:
1	4	4	-	-	(3)	(15)	7	5	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	(1)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	4	4	-	-	(4)	(16)	7	5	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,394	50	24	26	-	34,344	12,580	2,848	18,916	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
34,610	47	20	27	-	34,563	12,434	2,919	19,210	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
132	-	-	-	-	132	102	-	30	יתרת חובות פגומים
219	-	-	-	-	219	6	-	213	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
44,258	6,089	6,089	-	-	38,169	38,169	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
44,228	7,238	7,238	-	-	36,990	36,990	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
24,835	148	125	23	-	24,687	10,993	2,768	10,926	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
24,410	177	154	23	-	24,233	10,439	2,742	11,052	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
55,281	13,023	13,023	-	-	42,258	42,258	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
165	-	-	-	-	165	123	3	39	פיצול הכנסות רבית נטו
32	4	4	-	-	28	28	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
(4)	-	-	-	-	(4)	(2)	-	(2)	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
193	4	4	-	-	189	149	3	37	- אחר
									סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2016										
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים				
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל		
במיליוני ש"ח										
39	99	138	4	27	31	13	71	84	253	הכנסות רבית מחיצוניים
(5)	8	3	-	1	1	8	(7)	1	5	הוצאות (הכנסות) רבית מחיצוניים
44	91	135	4	26	30	5	78	83	248	הכנסות רבית, נטו
(14)	7	(7)	-	(1)	(1)	12	(23)	(11)	(19)	- מחיצוניים
30	98	128	4	25	29	17	55	72	229	- בינמגזרי
9	71	80	3	10	13	10	23	33	126	סך הכנסות רבית, נטו
39	169	208	7	35	42	27	78	105	355	הכנסות שאינן מרבית
(12)	(13)	(25)	(3)	1	(2)	(7)	(44)	(51)	(78)	סך הכנסות
19	133	152	3	21	24	9	56	65	241	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
32	49	81	7	13	20	25	66	91	192	הוצאות תפעוליות ואחרות
15	21	36	3	6	9	12	29	41	86	רווח לפני מסים
										הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי :
17	28	45	4	7	11	13	37	50	106	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	(2)	-	(1)	(1)	-	(1)	(1)	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
16	27	43	4	6	10	13	36	49	102	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4,126	9,960	14,086	522	3,233	3,755	2,723	15,151	17,874	35,715	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
4,215	10,019	14,234	523	3,344	3,867	2,919	15,244	18,163	36,264	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
73	152	225	1	57	58	35	331	366	649	יתרת חובות פגומים
2	22	24	-	1	1	-	1	1	26	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
2,051	14,700	16,751	690	4,176	4,866	636	9,318	9,954	31,571	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
1,962	13,274	15,236	776	4,126	4,902	685	10,607	11,292	31,430	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,205	9,539	14,744	963	3,401	4,364	5,324	12,322	17,646	36,754	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5,260	10,218	15,478	962	3,485	4,447	5,493	12,347	17,840	37,765	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	10,202	10,202	-	3,918	3,918	-	23,766	23,766	37,886	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול פיצול הכנסות רבית נטו
32	93	125	4	24	28	20	54	74	227	- מרווח מפעילות מתן אשראי
-	8	8	-	2	2	-	3	3	13	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(2)	(3)	(5)	-	(1)	(1)	(3)	(2)	(5)	(11)	- אחר
30	98	128	4	25	29	17	55	72	229	סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2015										
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים				
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל		
במיליוני ש"ח										
39	89	128	5	24	29	12	73	85	242	הכנסות רבית מחיצוניים
(5)	1	(4)	-	(1)	(1)	4	(6)	(2)	(7)	הוצאות רבית מחיצוניים
44	88	132	5	25	30	8	79	87	249	הכנסות רבית, נטו
(10)	5	(5)	(1)	-	(1)	8	(14)	(6)	(12)	- מחיצוניים
34	93	127	4	25	29	16	65	81	237	- בינמגזרי
11	77	88	4	12	16	9	28	37	141	סך הכנסות רבית, נטו
45	170	215	8	37	45	25	93	118	378	הכנסות שאינן מרבית
(14)	15	1	(5)	(2)	(7)	(33)	40	7	1	סך הכנסות
18	123	141	4	18	22	7	64	71	234	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
41	32	73	9	21	30	51	(11)	40	143	הוצאות תפעוליות ואחרות
18	14	32	4	9	13	22	(4)	18	63	רווח לפני מסים
										הפרשה למסים על הרווח
										רווח (הפסד) נקי:
23	18	41	5	12	17	29	(7)	22	80	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	(2)	-	(1)	(1)	-	(1)	(1)	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
22	17	39	5	11	16	29	(8)	21	76	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4,469	9,275	13,744	571	3,045	3,616	2,453	14,689	17,142	34,502	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
4,474	9,721	14,195	541	3,195	3,736	2,513	15,214	17,727	35,658	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
124	247	371	8	34	42	14	229	243	656	יתרת חובות פגומים
1	5	6	-	-	-	-	-	-	6	יתרת חובות בפיקוד מעל 90 יום
1,899	14,202	16,101	651	3,830	4,481	637	9,912	10,549	31,131	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
1,924	13,877	15,801	681	3,872	4,553	591	9,676	10,267	30,621	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,761	9,495	15,256	994	3,433	4,427	4,747	13,230	17,977	37,660	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5,848	10,144	15,992	1,039	3,398	4,437	4,839	13,417	18,256	38,685	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	11,949	11,949	-	4,045	4,045	-	24,531	24,531	40,525	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
34	88	122	4	24	28	17	64	81	231	פיצול הכנסות רבית נטו
1	7	8	-	2	2	-	4	4	14	- מרווח מפעילות מתן אשראי
(1)	(2)	(3)	-	(1)	(1)	(1)	(3)	(4)	(8)	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
34	93	127	4	25	29	16	65	81	237	- אחר
										סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-9 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד לא נרשם רווח במגזר זה. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב עלייה בהכנסות. עלייה זו קוזזה בחלקה בגידול בהוצאות התפעוליות שנבע מקיטון בהוצאות השכר בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-261 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-193 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה מוסברת בחלקה מגידול ביתרות האשראי ובחלקה מרבית בגין שנים קודמות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-160 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-172 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה מוסבר מהקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-383 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-354 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מעלייה בהוצאות השכר כמוסבר לעיל.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-38,043 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34,610 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-50,601 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44,228 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-102 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח מוסבר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי הנובע מירידה בהפרשה הקבוצתית.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-237 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-126 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נובעת מקיטון בסך של 8 מיליון ש"ח בעמלות המיוחסות למגזר העסקים הקטנים והזעירים.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-78 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות ברבעון הראשון של השנה נרשמו עקב קיטון בהפרשה הקבוצתית.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-36,264 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35,658 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2016 הסתכמו ב-31,430 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30,621 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2015.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מירידה בהכנסות ממימוש ניירות ערך.

חברות מוחזקות עיקריות

חברות מוחזקות בישראל

השקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-2,436 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,915 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 16.4%. הירידה בהשקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל נובעת ממיזוג פאג"י, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ולתוך הבנק.

חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברות המוחזקות בארץ הסתכם ב-41 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנק אוצר החייל בע"מ (להלן - "אוצר החייל") - בו מחזיק הבנק 78.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 47 סניפים ושלוחות.

השקעת הבנק באוצר החייל ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-1,222 מיליון ש"ח. סך המאזן של אוצר החייל ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-19,799 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19,172 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 3.3%. סך כל ההון של אוצר החייל ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-1,205 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,165 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 3.4%. הרווח הנקי של אוצר החייל הסתכם ב-39.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 82.2%. הגידול ברווח מוסבר מגידול בהכנסות רבית הנובע בעיקר מהכנסות רבית בגין שנים קודמות, שקוזז בחלקו מקיטון ברווחים מממוש ניירות ערך. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של אוצר החייל, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-21.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה באוצר החייל הסתכמה ב-31 במרס 2016 ב-18 מיליון ש"ח. תשואת הרווח הנקי עמדה על 14.1%, בהשוואה ל-7.9% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 14.39%, בהשוואה ל-13.25% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 10.96%, בהשוואה ל-9.83% בסוף שנת 2015. בחודש אפריל 2016 החליט דירקטוריון אוצר החייל, לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות הון (תהליך ה-ICAAP) כי בשנת 2016 יחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.5% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.3%. בחודש נובמבר 2015 זכה אוצר החייל במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון לתקופה של 7 שנים המתחילה ביום 1 ביוני 2016. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון והזכויות להפעלת סניפי אוצר החייל במחנות צה"ל. הזכייה במכרז מאפשרת לאוצר החייל הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 22 סניפים ושלוחות. השקעת הבנק במסד ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-297 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-6,708 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,421 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 4.5%. סך כל ההון של מסד ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-549 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-538 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 2.0%. הרווח הנקי של מסד הסתכם ב-10.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.8%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של מסד, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-3.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה במסד הסתכמה ב-31 במרס 2016 ב-17 מיליון ש"ח. תשואת הרווח הנקי עמדה על 7.8%, בהשוואה ל-8.7% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 14.94%, בהשוואה ל-15.01% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.76%, בדומה לסוף שנת 2015.

ביום 24 בדצמבר 2014 במסגרת קביעת יעדי הון, דירקטוריון מסד קבע כי עבור שנת 2016 יעד יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לא יפחת משיעור של 10.0% ויעד יחס הון כולל לא יפחת משיעור של 13.5%.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי אשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל ומשווקת באופן מצומצם בלבד גם כרטיסי אשראי של "מסטרקארד".

השקעת הבנק בכאל ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-450 מיליון ש"ח. חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם ב-11.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 40.5%.

סך כל הנכסים הסתכם בסוף מרס 2016 ב-11,212 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,991 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עמד על 15.4%, בדומה לסוף שנת 2015.

ראה באור 9 באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל, בקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה ובעלי תפקיד בתקופה הרלוונטית בכאל והודעה שקיבלה כאל מטעם פרקליטות המדינה לפיה שוקלת הפרקליטות להגיש כתב אישום כנגד כאל. ביום 20 באפריל 2015 הודיע המפקח על הבנקים לכאל, כי נוכח הודעת הפרקליטות כאמור ו"מכתב החשדות" שצורף לה, הוא מורה לכאל שלא לחלק דיבידנדים עד לסיום ההליך, התבהרות תוצאותיו והשלכותיו על מצבה הפיננסי של כאל.

כאל דיווחה בדוחותיה לרבעון הראשון לשנת 2016 כדלקמן:

במחצית השנייה של שנת 2009 ובתחילת שנת 2010, עמדה כאל בפני טענות של ויזה אירופה וארגון מאסטרקארד העולמי (להלן - "הארגונים הבינלאומיים") בדבר הפרות לכאורה של הכללים של ארגונים אלה בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, בעסקאות שנשלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל (שמוזגה בינתיים עם ולתוך כאל). במסגרת זו, הוטלו על כאל קנסות ופעילותה בתחום זה הוגבלה לתקופה של מספר חודשים. כמו כן, במסגרת זו הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת בפרק זמן שהוקצב לכך ואלמלא כן, עלולה היתה להישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, אף הפסקת חברותה בארגון. כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה צעדים שונים, ובכלל זה שינויים בהנהלת כאל, ביצוע הליכי ניסור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות, שינויים ארגוניים שונים ועוד. כמו כן נקטה כאל בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת ההתקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה. בשלב מאוחר יותר, אף הופסקה פעילות הסחר האלקטרוני הבינלאומי (פרטים נרחבים בעניין זה נמסרו על ידי כאל בדוחות השנתיים לשנים 2009 ו-2010). לאור הצעדים שנקטה כאל, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפניה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לכאל לחזור ולגייס בתי עסק חדשים.

במכתב נוסף מיום 17 בינואר 2011 חזר ארגון ויזה אירופה והביע שביעות רצון מהצעדים אותם נקטה כאל והודיע לכאל כי הוא הסייר באופן מידי את המגבלות שהושתו על פעילות הסליקה הבינלאומית של כאל.

במכתב מיום 21 ביולי 2010, הודיעה מאסטרקארד לכאל כי היא מודעת לכל המאמצים המכוונים והברורים שנעשו על ידי כאל וכל הצעדים שנקטו על ידי כאל לתיקון הליקויים שהתגלו בפעילותה ומעריכה את האחריות שגילתה כאל, ובין היתר, מאמצים שהשקיעה מול בתי עסק להסדרת הליקויים. עוד הודיעה מאסטרקארד, בין היתר, כי לאור הצעדים שנוקטת כאל, לא יבדקו פעולות העבר שנעשו על ידי כאל בתקופת ההנהלה הקודמת ויפסקו הבדיקות שהחלו בנוגע לפעילויות אלה.

מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם וצמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עימם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים.

ביום 2 בנובמבר 2015 הודיעו חברת Visa Inc (להלן - "ויזה אינק") וחברת Visa Europe LTD (להלן - "ויזה אירופה") על התקשרות בהסכם, לפיו תרכוש ויזה אינק את ויזה אירופה. העסקה כפופה לקבלת אישורים רגולטוריים שונים. בהתאם להודעה ראשונית שמסרה ויזה אירופה בחודש דצמבר 2015, בדבר אופן חלוקת התמורה בין החברים בויזה אירופה, ככל שתושלם העסקה, אומדן סכום התמורה הכוללת הצפוי להתקבל בגין חברות כאל בויזה אירופה הינו כ-89 מיליון אירו (כ-66 מיליון אירו במזומן וכ-23 מיליון אירו במניות). כמו כן, צפויה להתקבל תמורה עתידית נוספת.

ביום 22 באפריל 2016 נמסר לכאל כי בעקבות הערות להסכם ומשא ומתן בין ויזה אינק לבין ויזה אירופה, גובש תיקון להסכם, על פיו יוקדם התשלום של חלק מהתמורה העתידית הנוספת. טרם נמסר לכאל בכמה תגדל התמורה בעקבות התיקון כאמור. התיקון להסכם כפוף לאישורים רגולטוריים שונים.

בהתאם להערכה ראשונית של כאל, על בסיס העובדות הידועות כיום, רכישת ויזה אירופה בידי ויזה אינק, לכשתושלם הרכישה, לא צפויה להשפיע על מערכת היחסים בין כאל לבין ארגון ויזה.

המידע כאמור מתבסס על מידע ראשוני והערכות ראשוניות ועשוי להשתנות, בין היתר, על פי החלטת ויזה אירופה. עוד מובהר, כי אין כל ודאות להשלמת העסקה וכי טרם נקבע אופן חלוקת סכום התמורה בין כאל לבין בנק דיסקונט והבנק, אשר משמשים אף הם במעמד "Principal Member" בויזה אירופה.

חברה בת בחו"ל

פיבי בנק (שוויץ) - בה מחזיק הבנק 100% מהון המניות הינה חברת בת בנקאית הפועלת בציריך. תחום ההתמחות העיקרי של החברה הוא בנקאות פרטית ופעילות בשוקי ההון.

פעילותה של השלוחה מפקחת על ידי רשות הפיקוח המקומית ה-FINMA (Swiss Financial Market Supervisory Authority) באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני המבקר את החברה והמשמש כזרוע ארוכה של רשות הפיקוח השוויצרית. השקעת הבנק בפיבי בנק (שוויץ) ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-242 מיליון ש"ח. סך המאזן של פיבי בנק (שוויץ) ליום 31 במרס 2016 הסתכם ב-269 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-296 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 9.1%. סך נכסי הלקוחות המנוהלים הסתכם ב-866 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-916 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015.

הרווח הנקי הסתכם ב-6 אלפי פר"ש בהשוואה ל-421 אלפי פר"ש בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע מהכנסה חד פעמית שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

43	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
45	סיכון אשראי
60	סיכון שוק
72	סיכון נזילות ומימון

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2015. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.
- במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומי ההגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות החטיבה לניהול סיכונים והבקרה הבלתי תלויות וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא רו"ח בנצי אדירי.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים בקבוצה הינם:
- רו"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית, משמש כמנהל סיכונים האשראי ומנהל סיכונים סליקה;
- מר אבי שטרנשוס, ראש המערך הפיננסי, משמש כמנהל הסיכונים הפיננסיים.
- רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי, משמש כמנהל סיכון המוניטין.
- רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים, משמש כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית וכמנהל ההמשכיות העסקית.
- מר יעקב קונורטוב משמש כמנהל סיכונים ציות ובכלל זה, בין היתר, הלבנת הון, אכיפה מנהלית וסיכונים חוצי גבולות.
- מר יוסי לוי, ראש חטיבת משאבים, משמש כמנהל הסיכון האסטרטגי.
- מר אמנון בק, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, משמש כמנהל סיכונים דו.
- עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי, משמשת כמנהלת הסיכונים המשפטיים.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכונים רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצה בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון חברה הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בכל חברה בת בנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים, עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות דרגות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

יא. החטיבה לניהול סיכונים מאתגרת את תכנית העבודה של הבנק על מנת לתמוך בנאותותה על ידי הרצת תרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מופעלים על תכנית העבודה המתוכננת ונבחן האם הקבוצה עומדת ביעדי ההון שנקבעו תחת תרחישי קיצון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה פרק משנה "גילויים פיקוחיים נוספים" בפרק "מידע כספי" באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 במרס 2016, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ מאזניים, הסתכם ב-2,135 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,219 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 3.8%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה, עומד על 1.9%, בהשוואה ל-2.0% בסוף שנת 2015. 30.6% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משויכים לענף התעשייה, 14.5% לענף הנדל"ן, 23.8% לענף הלקוחות הפרטיים לרבות הלוואות לדיור, 19.5% לענף המסחר ו-3.2% לענף המידע והתקשורת. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 2.3%, בהשוואה ל-2.4% בסוף שנת 2015.

1. סיכון אשראי בעייתי

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015			31 במרס 2016			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח									
922	151	771	910	141	769	971	204	767	סיכון אשראי פגום
265	45	220	240	69	171	178	20	158	סיכון אשראי נחות
1,032	262	770	1,585	258	1,327	986	211	775	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
2,219	458	1,761	2,735	468	2,267	2,135	435	1,700	סך סיכון אשראי בעייתי *
									* מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
234	-	234	225	-	225	238	-	238	

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום	
31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	
במיליוני ש"ח			
735	719	730	2. נכסים שאינם מבצעים
			חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית
29	43	28	3. נכסים פגומים מבצעים
7	7	9	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות רבית
36	50	37	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
			סך הכל נכסים פגומים מבצעים

לשנה שנתיימה ביום	לשלושת החודשים שנתיימו	
31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
במיליוני ש"ח		
799	764	4. שינויים בחובות פגומים
435	88	יתרת חובות פגומים לתחילת שנה
(73)	(48)	סיווגים חדשים
(212)	(37)	ביטול סיווגים
(185)	(9)	גביית חובות
764	758	מחיקות חשבונאיות
		יתרת חובות פגומים לסוף שנה

לשנה שנתיימה ביום	לשלושת החודשים שנתיימו ביום		
	31 במרס 2015	31 במרס 2016	
31 בדצמבר 2015			
1.0%	1.1%	1.0%	5. מדדי סיכון
0.3%	0.3%	0.3%	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
2.0%	2.5%	1.9%	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר
			מיתרת האשראי לציבור
0.03%	0.07%	(0.36%)	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
			שיעור הוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור
0.15%	0.36%	(0.01%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור

הפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום	
	31 במרס 2015	31 במרס 2016	
31 בדצמבר 2015			
1.1%	1.2%	1.0%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
107.9%	111.4%	103.8%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
82.6%	86.0%	79.0%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
12.74%	33.74%	(0.51%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

31 במרס 2016									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)									
יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
6	-	3	6	14	427	532	14	458	537
-	-	-	-	-	61	76	-	266	268
162	(1)	(52)	254	653	7,652	10,195	653	9,357	10,455
56	1	(24)	156	198	3,494	9,686	199	9,272	9,758
24	(2)	-	77	98	4,373	4,909	98	4,812	5,041
1	-	(2)	-	3	475	751	3	1,290	1,318
153	3	(2)	262	417	7,156	8,576	417	7,572	8,673
19	-	1	13	29	693	838	29	617	842
10	-	(1)	7	15	717	873	24	767	888
11	(2)	(2)	22	68	1,305	2,331	68	2,208	2,457
24	-	-	12	29	7,303	9,907	29	13,383	13,699
12	(1)	1	9	26	1,261	2,043	26	1,804	2,059
7	-	(1)	20	46	1,599	2,097	46	1,898	2,143
485	(2)	(79)	838	1,596	36,516	52,814	1,606	53,704	58,138
121	1	3	20	197	20,612	22,535	197	21,930	22,535
229	-	8	83	311	17,113	26,741	311	25,119	26,781
835	(1)	(68)	941	2,104	74,241	102,090	2,114	100,753	107,454
-	-	-	-	-	1,228	1,228	-	1,977	1,977
-	-	-	-	-	645	646	-	10,567	10,567
835	(1)	(68)	941	2,104	76,114	103,964	2,114	113,297	119,998

פעילות לווים בישראל
ציבור - מסחרי
חקלאות
כרייה וחציבה
תעשייה
בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
מספקת חשמל ומים
מסחר
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
תחבורה ואחסנה
מידע ותקשורת
שירותים פיננסיים
שירותים עסקיים אחרים
שירותים ציבוריים וקהילתיים
סך הכל מסחרי (8)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל
בנקים בישראל
ממשלת ישראל
סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 76,114 מיליון ש"ח, 10,745 מיליון ש"ח, 726 מיליון ש"ח, 1,094 מיליון ש"ח ו-31,319 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 326 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 984 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך 2,147 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2015 ⁽⁹⁾										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
פעילות לווים בישראל	סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי	511	447	16	505	411	16	10	(1)	-	4
חקלאות	239	223	1	56	49	1	1	-	-	-
כרייה וחציבה	10,896	9,715	710	10,276	7,425	710	191	50	29	192
תעשייה	9,504	8,826	237	9,403	3,336	236	79	(46)	-	101
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	4,926	4,611	126	4,763	4,444	126	117	(12)	(19)	23
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,331	1,314	2	652	429	2	1	1	-	3
אספקת חשמל ומים	8,726	7,750	452	8,570	7,302	441	198	(11)	9	138
מסחר	792	614	48	787	659	48	37	5	3	15
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	821	697	23	782	632	16	11	7	19	24
תחבורה ואחסנה	2,234	1,757	385	2,089	1,493	385	32	6	10	31
מידע ותקשורת	14,542	14,135	82	10,408	7,663	82	6	8	-	26
שירותים פיננסיים	2,087	1,840	30	2,039	1,246	30	15	2	2	12
שירותים עסקיים אחרים	2,161	1,934	46	2,138	1,647	46	29	(3)	(2)	10
שירותים ציבוריים וקהילתיים	58,770	53,863	2,158	52,468	36,736	2,139	727	6	51	579
סך הכל מסחרי ⁽⁸⁾	20,702	20,062	236	20,702	18,606	236	21	1	10	123
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	25,932	22,829	300	25,893	15,831	300	114	5	3	225
אנשים פרטיים - אחר	105,404	96,754	2,694	99,063	71,173	2,675	862	12	64	927
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	2,107	2,107	-	973	973	-	-	-	-	-
בנקים בישראל	9,445	9,445	-	673	669	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	116,956	108,306	2,694	100,709	72,815	2,675	862	12	64	927
סך הכל פעילות בישראל										

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 72,815 מיליון ש"ח, 10,239 מיליון ש"ח, 479 מיליון ש"ח, 1,813 מיליון ש"ח, ו-31,610 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 349 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 827 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 1,887 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים והוראות המפקח על הבנקים. ראה באור 4.1 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)									
ייתר ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל
פעילות לווים בישראל									
במיליוני ש"ח									
4	2	(1)	7	12	456	559	12	475	564
-	-	-	-	-	63	75	-	266	273
212	33	76	274	704	7,547	10,450	704	9,622	10,767
82	(4)	(69)	64	216	3,285	9,342	218	8,953	9,443
21	(23)	(20)	109	113	4,160	4,460	113	4,389	4,604
3	-	1	-	3	432	669	3	1,228	1,242
158	37	36	253	419	7,083	8,420	419	7,609	8,525
17	8	12	14	30	678	815	30	636	816
11	6	(17)	6	14	674	826	21	717	859
12	(6)	(30)	22	63	1,216	2,258	63	2,163	2,359
22	(5)	2	25	44	7,400	10,042	44	13,424	13,729
11	5	3	10	26	1,342	2,127	26	1,890	2,140
8	(1)	(4)	22	45	1,464	1,967	45	1,746	2,000
561	52	(11)	806	1,689	35,800	52,010	1,698	53,118	57,321
119	16	3	10	194	20,032	21,724	194	21,138	21,724
221	41	39	76	304	16,851	27,074	304	23,690	27,115
901	109	31	892	2,187	72,683	100,808	2,196	97,946	106,160
-	-	-	-	-	1,362	1,362	-	2,149	2,149
-	-	-	-	-	669	670	-	9,416	9,416
901	109	31	892	2,187	74,714	102,840	2,196	109,511	117,725
ציבור - מסחרי									
חקלאות									
כרייה וחציבה									
תעשייה									
בינוי ונדל"ן - בינוי (7)									
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן									
אספקת חשמל ומים									
מסחר									
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל									
תחבורה ואחסנה									
מידע ותקשורת									
שירותים פיננסיים									
שירותים עסקיים אחרים									
שירותים ציבוריים וקהילתיים									
סך הכל מסחרי (8)									
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור									
אנשים פרטיים - אחר									
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
בנקים בישראל									
ממשלת ישראל									
סך הכל פעילות בישראל									

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 74,714 מיליון ש"ח, 10,188 מיליון ש"ח, 353 מיליון ש"ח, 1,220 מיליון ש"ח ו-31,250 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 397 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 890 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך 2,256 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2016									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
פעילות לווים בחו"ל									
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הפסדי הפסדי הפסדי	מחיקות חשבונאיות	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח									
14	14	-	14	10	-	-	-	-	-
133	133	-	-	-	-	-	-	-	-
449	449	-	371	354	-	-	1	-	1
22	22	-	22	4	-	-	-	-	1
231	218	13	231	229	13	13	-	-	3
19	19	-	-	-	-	-	-	-	-
162	162	-	104	51	-	-	-	-	-
8	8	-	8	8	-	-	-	-	-
17	9	8	17	10	8	8	-	-	-
55	55	-	6	4	-	-	-	-	-
1,032	1,032	-	304	278	-	-	-	-	2
289	289	-	289	89	-	-	-	-	-
2,431	2,410	21	1,366	1,037	21	21	1	-	7
125	125	-	121	43	-	-	-	-	1
2,556	2,535	21	1,487	1,080	21	21	1	-	8
4,526	4,526	-	1,585	1,585	-	-	-	-	-
2,742	2,742	-	-	-	-	-	-	-	-
9,824	9,803	21	3,072	2,665	21	21	1	-	8

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 562 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,665 מיליון ש"ח, 5,637 מיליון ש"ח, 778 מיליון ש"ח ו-744 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2015									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
פעילות לווים בחו"ל					פגום				
צ'בור - מסחרי					פגום				
במיליוני ש"ח					פגום				
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הפסדי הפסדי (הכנסות) בגין הפסדי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
17	17	-	17	15	-	-	-	-	-
121	112	10	65	30	10	10	-	-	1
44	44	-	44	-	-	-	-	-	1
54	23	31	54	54	31	31	-	-	12
21	21	-	-	-	-	-	-	-	-
140	140	-	134	58	-	-	-	-	-
78	78	-	78	78	-	-	-	-	-
20	20	-	12	1	-	-	-	-	-
130	130	-	5	5	-	-	-	-	-
817	817	-	83	39	-	-	-	-	-
295	294	-	295	67	-	-	-	-	2
3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1,740	1,699	41	787	347	41	41	-	-	16
181	181	-	172	75	-	-	-	-	1
1,921	1,880	41	959	422	41	41	-	-	17
5,709	5,709	-	2,733	2,733	-	-	-	-	-
132	132	-	-	-	-	-	-	-	-
7,762	7,721	41	3,692	3,155	41	41	-	-	17

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא 567 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 3,155 מיליון ש"ח, 3,107 מיליון ש"ח, 639 מיליון ש"ח, ו-861 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)									
ייתר ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל
פעילות לווים בחו"ל									
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	-	10	13	-	13	13
-	-	-	-	-	-	-	-	181	181
1	(3)	(3)	9	9	31	54	9	162	171
1	-	-	-	-	-	64	-	64	64
3	-	(9)	14	14	138	140	14	138	152
-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
-	-	-	-	-	107	163	-	167	168
-	-	-	-	-	10	10	-	10	10
-	-	-	-	-	2	9	-	9	9
-	-	-	-	-	5	6	-	55	55
-	(1)	(1)	-	-	262	290	-	980	981
2	-	-	-	-	83	313	-	313	313
7	(4)	(13)	23	23	648	1,062	23	2,112	2,137
1	-	-	-	-	48	150	-	154	154
8	(4)	(13)	23	23	696	1,212	23	2,266	2,291
-	-	-	-	-	2,249	2,249	-	4,744	4,744
-	-	-	-	-	-	-	-	3,244	3,244
8	(4)	(13)	23	23	2,945	3,461	23	10,254	10,279

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 510 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,945 מיליון ש"ח, 5,990 מיליון ש"ח, 416 מיליון ש"ח ו-928 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה, החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה. חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 במרס 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
1,261	3	*1,258	623	4	619	AAA עד AA-
2,560	17	2,543	2,545	13	2,532	A+ עד A-
723	16	707	556	11	545	BBB+ עד BBB-
53	-	53	80	-	80	BB+ עד B-
40	7	33	38	11	27	ללא דירוג
4,637	43	4,594	3,842	39	3,803	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

*הוצג מחדש

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. ההשקעה במניות בגין מוסדות פיננסיים זרים ליום 31 במרס 2016 הסתכמה ב-48 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 47 מיליון ש"ח).
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדרוג של סוכנות S&P לדרוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דרוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדרוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 31 במרס 2016 ב-288 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 308 מיליון ש"ח).

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף הקבוצה מנהלת את החשיפות לחלק מהצדדים הנגדיים באמצעות הסכמי קיזוז (Netting) מול בנקים המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (82%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 16% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-1.5 מיליארד ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-73% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כשנתיים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-1.9 מיליארד ש"ח בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 במרס 2016 אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,452 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות. הבנק מחזיק, בין היתר, באגרת חוב של ממשלת איטליה בסך של 80 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB- ומועד פרעונה בשנת 2017. אגרת החוב האמורה משלמת את תשלומי הרבית כסדרם.

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך⁽⁵⁾ (במיליון ש"ח)

31 במרס 2016												
חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית חוץ ⁽³⁾⁽²⁾								
חשיפה מאזנית מעבר לגבול				חשיפה מאזנית של חברה מאוחדת של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים								
לממשלות ⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית מעבר לגבול								
לאחרים	לבנקים	לממשלות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	סך כל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חובות פגומים	סך חשיפה חוץ מאזנית	אשראי חוץ מאזני בעייתי	מזה סיכון	חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
3,083	1,208	724	-	-	-	5,015	-	-	80	-	מזה סיכון	1,957
-	907	307	-	-	-	1,214	14	13	142	-	אשראי חוץ מאזני בעייתי	280
-	4	5	-	-	-	9	1	-	20	-	חשיפה חוץ מאזנית	2
80	4	33	-	-	-	117	-	-	2	-	אשראי חוץ מאזני בעייתי	84
-	-	19	-	-	-	19	-	-	1	-	חשיפה חוץ מאזנית	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	אשראי חוץ מאזני בעייתי	-
-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	חשיפה חוץ מאזנית	-
38	1,861	999	252	29	223	3,121	18	6	319	-	מזה סיכון	1,613
סך כל החשיפות למדינות זרות	3,984	2,089	252	29	223	9,497	33	19	565	-	חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	3,949
סך כל החשיפות למדינות זרות	81	250	-	-	-	331	4	-	54	-	חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	139

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד, אשר כוללות כ-41 מיליון ש"ח בגין אשראי פקטורינג המבוטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח (31.3.15 - 36 מיליון ש"ח, 31.12.15 - 15 מיליון ש"ח).

[illegible]

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך

סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות
ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2015	ליום 31 בדצמבר 2015
-	בריטניה 884	-

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום							
31 במרס 2016				31 במרס 2015			
הונגריה	איסלנד	רומניה	פורטוגל	פוארטו ריקו	קפריסין	איסלנד	יוון
1	10	4	1	3	-	10	-
-	-	1	1	(1)	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	5
1	10	5	2	2	1	10	5

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
קפריסין	הונגריה	איסלנד	רומניה	יוון	פורטוגל	פוארטו ריקו
-	-	10	-	-	-	2
-	-	-	1	-	-	(1)
1	1	-	3	5	1	2
(1)	-	-	-	(5)	-	-
-	1	10	4	-	1	3

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות בקבוצת הבנק

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 1,283 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,197 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.2%. נתונים אלה כוללים הלוואות לדיור ממקורות הבנק (ללא אשראי מכספי אוצר) בסך של 1,282 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,196 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.2%. סך כל המיחזורים של הלוואות לדיור הנובעים מפרעונות מוקדמים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-152 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-317 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 52%.

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

על רקע הסיכון בו פועלת מערכת הבנקאות הישראלית בתחום האשראי למשכנתאות וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי לדיור והוראות המפקח על הבנקים, נוקט הבנק במדיניות אשראי שמרנית המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק שנבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. שמרנות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, שיעור ההחזר מהכנסת הלווה ויכולת עמידה בהחזרים שוטפים גם בתרחישים של שינוי רבית. כמו כן, קיימות מגבלות בדבר גודל הלוואה ללווה יחיד. במהלך בחינת האשראי מקפיד הבנק לקבל מידע ממערכת וספ על "אורות אדומים". הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ושיעור המימון.

הבנק מעניק אשראי גם לקבוצות רכישה, ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל נסיון מוכח בתחום. הוראות המפקח על הבנקים בקשר לקבוצות הרכישה יושמו בבנק במלואן. הבנק מקיים, מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, דיון רבעוני בכל תיקי קבוצות הרכישה, בוחן את מצב הפרויקטים ובודק אם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי בגין קבוצות הרכישה, מעבר לסיכון האשראי הפרטני של כל חבר בקבוצה.

הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים לחישוב התשואה. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני סיכון, ביניהם: שיעור מימון, יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה וכדומה.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value). שיעור המימון מחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מס' 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2016 הסתכם לסך של 20,611 מיליון ש"ח, כולל כ-70% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בדומה ל-31 במרס 2015. כ-95% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה ל-94% ב-31 במרס 2015.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016, שהסתכמו לסך של 1,282 מיליון ש"ח, כוללים כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-71% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיוור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי ההלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן ההלוואה. תיק ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2016 כולל כ-78% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-76% ב-31 במרס 2015. כ-90% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-87% ב-31 במרס 2015. ביצועי ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים כ-85% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-83% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-93% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. המידע כולל הלוואות בבטחון דירת מגורים.

הלוואות ברבית משתנה

תיק ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2016 כולל שיעור של 64% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 13,238 מיליון ש"ח.

ביצועי ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים סך של 395 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 31% מסך הביצועים וסך של 251 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 20% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2016 כולל כ-66% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכם לסך של 13,549 מיליון ש"ח.

ביצועי ההלוואות לדיוור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים 52% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכמים לסך של 666 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיוור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים											
מגזר לא צמוד				מגזר צמוד מדד				מגזר צמוד			
רביית קבועה		רביית משתנה		רביית קבועה		רביית משתנה		רביית קבועה		רביית משתנה	
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%
3,833	20.6	7,957	42.7	2,979	16.0	3,761	20.2	89	0.5	18,619	1,992
31.3.16											
3,463	19.1	7,666	42.3	3,019	16.7	3,854	21.3	100	0.6	18,102	2,000
31.12.15											

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שלושה חודשים					ביצועי ההלוואות לדיוור (במיליוני ש"ח)
שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014	שנת 2015	שנת 2016	
3,744	3,550	3,707	4,796	1,282	
8%	(5%)	4%	29%	7%	
0.08%	0.20%	0.01%	0.01%	0.04%	
0.76%	0.86%	0.74%	0.60%	0.60%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
					שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

מימון ממונף - Leveraged Finance

בהתאם להוראת בנק ישראל מספר 327, אשר נכנסה לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, הבנק עידכן את הגדרת המימון הממונף. ככלל, מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. בפרט, הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי הנכלל באחת מארבע הקבוצות הבאות:

- א. אשראי למטרת עסקה הונית כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323 (רכישת תאגיד אחר, רכישה עצמית של מניות וחלוקת הון), אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - ב. אשראי למטרות עסקיות שונות, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים על נתונים פיננסיים חלשים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - ג. אשראי למטרת מימון נדל"ן מניב, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - ד. אשראי למטרת ליווי פרויקטים לבנייה, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, היקף הבטחונות המוחשיים, ולחשיפה שעשויה להיווצר לבנק מהפרוייקט, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
- לנוכח פרופיל הסיכון הגבוה שטבוע במימון הממונף, מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף.
- ליום 31 במרס 2016 סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוז' מאזני נטו, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-1,232 מיליון ש"ח.

סיכון שוק

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה-VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה-VAR) לא תעלה על 5% מסך כל ההון, לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההיסטורית. ערך ה-VAR ההיסטורי של הקבוצה ליום 31 במרס 2016 עמד על כ-155 מיליון ש"ח. משקלו של ה-VAR ביחס לסך כל ההון ליום 31 במרס 2016 עמד על כ-2.1%.

Back Testing בחינת

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מודל ה-VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה-Back Testing. בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VAR ההיסטורי מראה כי בשנה שנסתיימה ביום 31 במרס 2016 נרשמו שני מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה, כמפורט להלן:

מועד	גודל הפער במיליוני ש"ח
22.6.2015	7
1.6.2015	26

מספר המקרים עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

החשיפה ברבית

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הרבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הרבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי הינה בשיעור של 4% במגזר צמוד המדד, בשיעור של 3.5% במגזר השקלי הלא צמוד ובשיעור של 1% במגזר המט"ח. המגבלה על סך החשיפה בכלל מגזרי ההצמדה הינה 4%.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים רבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים רבית, על היקף חשיפת הרבית.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלית בשווי ההוגן הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים רבית וכן מגבלות על השפעת זעזוע סטנדרטי ברבית (2%) על התיק הבנקאי. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מסך כל ההון, לרבות הפעלת תרחיש זעזוע סטנדרטי בשינוי שיעור הרבית. בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכונים רבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים רבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הרבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. כמו כן, ניהול החשיפה מביא בחשבון את השפעת הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיור הצמודות למדד.

ביתרות חשבוניות העו"ש שאין נושאות רבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. לאחרונה הבנק שינה את מתודולוגיית החישוב באמצעות מודל ייעודי וקבע כי תקופת הפרעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לרבית תהיה למספר שנים. בעבר הבנק פרס את כל יתרות העו"ש שאין נושאות רבית לשנה אחת.

להלן תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הרבית:

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 במרס 2016		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(3.50)	(0.24)	(3.50)	(0.47)	מט"י לא צמוד
(4.00)	(1.69)	(4.00)	(1.89)	מט"י צמוד מדד
(1.00)	(0.74)	(1.00)	(0.59)	מט"ח וצמוד מט"ח

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

ליום 31 במרס 2016					
מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽²⁾		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל
92,889	13,990	12,530	1,992	811	122,212
27,634	400	33,403	5,989	5,056	72,482
79,699	12,094	18,449	3,717	1,518	115,477
35,677	815	27,415	4,294	4,462	72,663
5,147	1,481	69	(30)	(113)	6,554

ליום 31 בדצמבר 2015					
מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽²⁾		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל
91,408	13,505	12,809	2,096	816	120,634
29,040	450	36,748	6,921	4,369	77,528
76,334	12,884	20,478	3,625	1,458	114,779
38,380	962	28,965	5,403	3,851	77,561
5,734	109	114	(11)	(124)	5,822

2. השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

זמן הפרעון של חשבונות העו"ש שאינם נושאים רבית, המשמש לחישוב החשיפה כאמור, הוא עם דרישה עד חודש, כמו כן, חישוב החשיפה אינו כולל השפעה של פרעונות מוקדמים של הלוואות לדיר.

ליום 31 במרס 2016									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾									
סך הכל שינוי בשווי הוגן		סך הכל	השפעות מקדחות	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		
				אחר	אירו	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
השינויים בשיעורי הרבית									
(9.64)	(632)	5,922	-	(113)	(37)	28	1,362	4,682	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(1.02)	(67)	6,487	-	(113)	(27)	61	1,467	5,099	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
11.23	736	7,290	-	(113)	(15)	99	1,625	5,694	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2015									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾									
סך הכל שינוי בשווי הוגן		סך הכל	השפעות מקדחות	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		
				אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
השינויים בשיעורי הרבית									
(8.36)	(487)	5,335	-	(125)	(18)	64	27	5,387	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.89)	(52)	5,770	-	(125)	(11)	109	99	5,698	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
10.29	599	6,421	-	(124)	14	166	214	6,151	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

- (1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בכל שאר המטבעות ושאינם דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הרבית במגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית

31 במרס 2016						
עם דרישה ועד חודש	מנעל חודש ועד שלושה חודשים	מנעל שלושה חודשים ועד שנה	מנעל שנה ועד חמש שנים	מנעל חמש שנים ועד עשר שנים		
במיליוני ש"ח						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
72,996	3,415	4,243	3,900	3,430	3,121	
6,863	8,379	7,116	1,984	434	873	
433	785	767	-	-	-	
80,292	12,579	12,126	5,884	3,864	3,994	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
69,028	2,458	3,607	2,111	2,458	37	
12,701	9,898	6,781	2,978	509	1,200	
305	473	817	15	-	-	
82,034	12,829	11,205	5,104	2,967	1,237	
(1,742)	(250)	921	780	897	2,757	
(1,742)	(1,992)	(1,071)	(291)	606	3,363	
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
1,239	365	1,592	4,618	3,455	1,866	
-	30	138	60	21	151	
1,239	395	1,730	4,678	3,476	2,017	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
1,366	697	1,426	3,663	3,617	1,175	
-	5	319	439	17	35	
1,366	702	1,745	4,102	3,634	1,210	
(127)	(307)	(15)	576	(158)	807	
(127)	(434)	(449)	127	(31)	776	

ראה הערות בעמוד 68

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015									
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים	
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח	
0.58	2.36	91,408	0.41	2.05	84,801 ⁽⁵⁾	0.76	2.11	92,889	164	122	1,498	
0.62		27,889	0.65		27,791	0.67		25,649	-	-	-	
0.15		1,151	0.33		2,518	0.13		1,985	-	-	-	
⁽²⁾ 0.59		120,448	⁽²⁾ 0.47		115,110	⁽²⁾ 0.73		120,523	164	122	1,498	
0.20	0.94	76,334	0.15	0.75	70,834	0.21	0.85	79,699	-	-	-	
0.52		37,057	0.54		35,379	0.64		34,067	-	-	-	
0.23		1,323	0.32		4,171	0.17		1,610	-	-	-	
⁽²⁾ 0.30		114,714	⁽²⁾ 0.28		110,384	⁽²⁾ 0.33		115,376	-	-	-	
										122	1,498	
										4,983	4,861	
3.42	2.27	13,505	3.34	1.63	16,190	3.35	2.25	13,990	2	89	764	
2.88		450	2.27		776	2.63		400	-	-	-	
⁽²⁾ 3.41		13,955	⁽²⁾ 3.29		16,966	⁽²⁾ 3.33		14,390	2	89	764	
2.81	1.24	12,884	3.09	0.30	14,425	2.69	0.85	12,094	-	-	150	
1.84		962	1.63		1,731	1.60		815	-	-	-	
⁽²⁾ 2.74		13,846	⁽²⁾ 2.94		16,156	⁽²⁾ 2.62		12,909	-	-	150	
										89	614	
										1,479	1,390	

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

31 במרס 2016						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל חמש ועד עשר שנים	
במיליוני ש"ח						
מטבע חוץ⁽⁴⁾						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
5,349	2,857	2,465	2,590	885	1,121	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
18,882	13,026	7,937	1,555	205	538	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
459	691	1,138	17	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
24,690	16,574	11,540	4,162	1,090	1,659	סך הכל שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
18,981	2,447	1,898	303	13	31	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
12,331	8,747	7,777	1,951	1,036	1,669	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
582	991	1,086	1	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
31,894	12,185	10,761	2,255	1,049	1,700	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו						
(7,204)	4,389	779	1,907	41	(41)	החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר
(7,204)	(2,815)	(2,036)	(129)	(88)	(129)	החשיפה המצטברת במגזר

ראה הערות בעמוד 68

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשר ועד עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים			במיליוני ש"ח	
1.18	2.32	15,721	0.98	1.89	14,346	1.21	1.99	15,333	15	4	47
0.31		46,203	0.32		51,455	0.33		42,143	-	-	-
0.16		1,835	0.30		4,800	0.23		2,305	-	-	-
(2)0.52		63,759	(2)0.45		70,601	(2)0.55		59,781	15	4	47
0.09	1.14	25,561	0.09	0.87	24,501	0.09	1.09	23,684	-	-	11
0.69		36,573	0.60		42,887	0.74		33,511	-	-	-
0.10		1,646	0.29		3,102	0.18		2,660	-	-	-
(2)0.43		63,780	(2)0.41		70,490	(2)0.46		59,855	-	-	11
										4	36
										(89)	(93)

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

31 במרס 2016						
עם דרישה ועד חודש	מנעל חודש ועד שלושה חודשים	מנעל שלושה ועד חודשים	מנעל שלושה ועד שנה	מנעל חמש ועד עשר שנים	מנעל חמש ועד עשר שנים	
במיליוני ש"ח						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הרבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
79,584	6,637	8,300	11,108	7,770	6,108	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾ ⁽³⁾
25,745	21,435	15,191	3,599	660	1,562	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
892	1,476	1,905	17	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
106,221	29,548	25,396	14,724	8,430	7,670	סך הכל שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
89,375	5,602	6,931	6,077	6,088	1,243	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
25,032	18,650	14,877	5,368	1,562	2,904	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
887	1,464	1,903	16	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
115,294	25,716	23,711	11,461	7,650	4,147	סך הכל שווי הוגן
(9,073)	3,832	1,685	3,263	780	3,523	מכשירים פיננסיים, נטו
(9,073)	(5,241)	(3,556)	(293)	487	4,010	החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר
						החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הרבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15.א. לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

(4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(5) יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים והוראות המפקח על הבנקים. ראה באור 4.1.1. לדוחות הכספיים.

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015									
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים	
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים			במיליוני ש"ח		
0.98	2.32	121,828	0.89	1.81	(5) 116,238	1.11	2.14	123,261	1,230	215	2,309	
0.44		74,772	0.46		80,198	0.47		68,425	233	-	-	
0.15		3,617	0.31		7,899	0.18		4,811	521	-	-	
(2) 0.77		200,217	(2) 0.70		204,335	(2) 0.87		196,497	1,984	215	2,309	
0.47	1.15	115,710	0.53	0.41	110,392	0.44	0.86	116,308	831	-	161	
0.62		74,822	0.59		80,174	0.70		68,626	233	-	-	
0.16		3,600	0.31		7,853	0.18		4,791	521	-	-	
(2) 0.52		194,132	(2) 0.55		198,419	(2) 0.53		189,725	1,585	-	161	
										215	2,148	
										6,373	6,158	

החשיפה בבסיס החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון (במיליוני ש"ח):

תקרת החשיפה המאושרת כ- % מההון הפנוי	% מההון הפנוי ליום		החשיפה בפועל ליום		
	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
אין	96	77	5,290	4,349	מט"י לא צמוד
±60	4	25	197	1,431	מט"י צמוד מדד
±20	-	(2)	(10)	(91)	מט"ח וצמוד מט"ח

הערות:

- (1) השיעורים השליליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים כאחוז מההון הפנוי.
- (2) הבנק נוקט בגישה כלכלית בניהול חשיפות הבסיס, ומבצע התאמות לסיווג החשבונאי בהתחשב במהות הכלכלית. הבנק מביא בחשבון בניהול השוטף את חוסר ההתאמה שנוצרת לעתים בין החשיפה החשבונאית לחשיפה הכלכלית במטרה לגדר את הרווח החשבונאי המדווח.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכוני מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2016 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	(1)	1
ירידה של 10%	(3)	2
עלייה של 5%	9	-
עלייה של 10%	31	1

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

חדרי עסקאות

חדרי העסקאות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקאות במט"ח סוחר במגוון גדול של מכשירים פיננסיים, והינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית גם בתחום המכשירים הנגזרים, לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר פועל הבנק גם בתחום המעו"ף בבורסה לניירות ערך.

החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברביית כתוצאה מפעילות זו נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברביית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 במרס 2016	
		עסקאות גידור:
2,350	2,875	חוזי רביית
402	402	חוזי מטבע חוץ
		עסקאות ALM ואחרות:
16,924	15,933	חוזי רביית
79,112	75,494	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
105,192	81,860	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
203,980	176,564	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות ומימון

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

היקף יתרות המערכת הבנקאית בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים) ליום 31 במרס 2016 עמד על כ-171 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-159 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2015.

עיקר הנכסים הנזילים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמו ליום 31 במרס 2016 ב-42.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-43.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-29.3 מיליארד ש"ח, וכ-9.5 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס הפקדונות לאשראי לציבור ליום 31 במרס 2016, עומד על 139.3%, בהשוואה ל-142.3% ב-31 בדצמבר 2015. ביום 31 במרס 2016 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-109.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-109.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות על פי קריטריונים שונים, כגון: גודל ומח"מ, באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

הבנק פועל בנגזרים ונדרש לביטחונות במסלקות השונות בגין פעילות זו. לדרישת הביטחונות הנ"ל קיימת השפעה נמוכה על רמת הנזילות ויחס כיסוי הנזילות של הקבוצה.

במהלך תקופת הדיווח בוצעו פעולות לעמידה ביחסי כיסוי גבוהים מהנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין ו-342.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

לימים 31 במרס 2016	לימים 31 בדצמבר 2015	
במיליוני ש"ח		
3,171	3,369	1
2,779	3,742	2
1,985	1,921	3

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה פרק משנה "גילויים פיקוחיים נוספים" בפרק "מידע כספי" באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2015.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח הכספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרס 2016 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק, למעט התאמת בקורות בקשר עם מיזוג פאג'י עם ולתוך הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רוני חזקיהו
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 במאי 2016
י"א באייר, תשע"ו

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2016 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

19 במאי 2016

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2016 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

19 במאי 2016